

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. Vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20018
2500EA Den Haag

Onderwerp : Commissiedebat Langdurige Zorg d.d. 13 februari 2025
Datum : 6 februari 2025
Inlichtingen bij : Mariska Schutte, m.schutte@kansplus.nl

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie VWS,

Op 13 februari vergadert uw commissie over de langdurige zorg voor mensen met een beperking. KansPlus, belangennetwerk voor mensen met een verstandelijke beperking en hun naasten, EMB Nederland, vereniging van ouders van mensen met Ernstige Meervoudige Beperkingen en 2CU, stichting voor mensen met Zeer Ernstige Verstandelijke en Meervoudige Beperkingen (ZEVMB) willen graag namens onze achterban, ter voorbereiding op het debat een aantal voor ons cruciale zaken aan u voorleggen met het verzoek deze in het debat met de staatssecretaris mee te nemen in uw vragen.

Mensen met een verstandelijke beperking hebben vaak complexe en/of levenslange zorg nodig. Bij alles wat zij doen, hun hele leven lang. Zij kunnen niet altijd zelf hun zorg regelen, of zeggen wat zij willen. Dat doen wij dan, hun verwanten: ouders, broers en zussen.

We willen u vragen onderstaande punten in te brengen tijdens het debat:

Manifest "Bescherm het recht op goede zorg voor mensen met een verstandelijke beperking"

Bijgevoegd manifest is in november 2024 aan de Staatssecretaris aangeboden na eerdere overhandiging aan haar voorgangster: [toelichting manifest "bescherm het recht op goede zorg"](#) .

- **Wilt u de staatssecretaris vragen dit manifest mee te nemen in de concrete verbeterplannen zodat er recht gedaan wordt aan het recht op goede zorg voor deze kwetsbare mensen?**

WLZ en WMO

Wij zien dat de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking steeds meer onder druk komt te staan. De zorg vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz) en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is kwalitatief en kwantitatief duidelijk minder geworden: minder professionals en medewerkers en minder geschoolde begeleiders. De (voorgenomen)bezuiniging van 150 miljoen euro de komende jaren maakt daarbij dat steeds meer zorginstellingen en gemeenten structureel te weinig geld ontvangen waardoor de negatieve spiraal zich de komende jaren zal voortzetten. U begrijpt dat onze zorgen groot zijn.

Mensen met een verstandelijke beperking krijgen niet meer de zorg die zij zo hard nodig hebben. We zien bijna dagelijks schrijnende situaties. De Verenigde Naties waarschuwden deze zomer ook dat de Nederlandse overheid veel meer moet doen om de rechten van mensen met een beperking te waarborgen.

- **Wilt u de staatssecretaris vragen welke financiële maatregelen zij gaat nemen om de rechten van mensen met een verstandelijke beperking in de praktijk en de toegang tot evenals de kwaliteit van zorg te verbeteren?**

VG7 en VG8

Het onlangs verschenen onderzoek *'De ontoereikende zorg voor mensen met een VG7-indicatie'* in De groene Amsterdammer en Trouw van het collectief Spit geven aan hoe zorgelijk de situatie is voor mensen die volgens de Wet Langdurige zorg (Wlz) recht hebben op 24-uurszorg. De wachtlijsten lopen op tot 10 jaar, zorginstellingen zijn terughoudend om nieuwe mensen op te nemen of zeggen zelfs bestaande zorg op met argumentatie van tekorten in de financiering. Ook komen mensen met verstandelijke beperking en gedragsproblematiek terecht op straat, zonder zorg of begeleiding, met risico van verslaving, overlast en openbare ordeverstoring. De schaarste aan woonzorgplekken en de oogluikend toegestane bye-passes, leiden nu tot extra dure oplossingen. Naast de bekende problemen voor de mensen met een VG7-indicatie willen wij u ook nadrukkelijk wijzen op vergelijkbare problemen voor mensen met een VG8-indicatie. Deze mensen hebben een zeer intensieve en complexe zorgvraag. Ook daar is een groot tekort aan passende woon- en logeerplekken.

- **Wilt u vragen op welke wijze de staatssecretaris de wettelijke basis van toegang en zorg voor mensen met VG-7 en VG-8 gaat borgen?**

Overbelasting van verwanten van mensen met een verstandelijke beperking

Door bovengeschetste situatie neemt de belasting van familie en naasten toe, mede door de over hen heen denderende akkoorden en convenanten, waarin familie/naasten als oplossing gezien worden voor de financiële en personele tekorten in de zorg. Vergeten wordt dat zorg al tientallen jaren thuis gegeven werd (24/7) en een verhuizing naar een woonzorgplek veelal gedaan wordt omdat de zorg van een volwassen persoon met een verstandelijke beperking thuis niet meer te doen is.

- **Wilt u de staatssecretaris vragen om concrete stappen te nemen die een positief effect hebben op de overbelasting van familie en naasten. En dit in samenspraak mét hen te doen? Zodat er op korte termijn voor hen perspectief komt op verbetering?**

Mensen met een verstandelijke beperking kunnen niet langer wachten

Mensen met een verstandelijke beperking lopen tegen allerlei situaties aan die hun leven belemmeren, ook in zorg en ondersteuning. Dagelijks bereiken ons schrijnende verhalen van toenemende problemen in de zorg. Tijdens het debat over het VN-rapport in december is de motie Rijkers-Oosterkamp cs. aangenomen. Die vraagt het kabinet naleving van het VN-Verdrag Handicap meer urgentie te geven en dat te vertalen in concrete stappen. Het is belangrijk om het kabinet scherp te blijven volgen bij de uitvoering van deze motie waar het onderwerpen op het gebied van zorg en ondersteuning betreft. Ook wanneer het gaat om gelijkwaardigheid qua inkomen, is vanuit onze achterban met een Wajong-uitkering gebleken dat zij er sinds dit jaar met 9% op achteruitgaan qua inkomsten, dit komt onder andere door de daling van de maximale algemene heffingskorting en verlaging van de arbeidskorting. De mensen met een Wajong kunnen dit, in een tijd met stijgende kosten, niet opvangen waardoor er een groot risico is dat zij op korte termijn in de financiële problemen komen.

- **Wilt u de staatssecretaris vragen om al het beleid gericht op mensen met een verstandelijke beperking op het gebied van zorg en ondersteuning in lijn te brengen met het VN-verdrag Handicap; door domeinen en bestuurslagen heen, dus ook binnen gemeenten?**
- **Wilt u de staatssecretaris vragen of zij bekend is met de achteruitgang van 9% voor mensen met een Wajong en of zij hier op korte termijn actie**

op wil ondernemen om de kansen op een financieel gezond leven van deze mensen te behouden en grotere problemen te voorkomen

Maatwerk nodig voor mensen met een beperking

Voor mensen met een verstandelijke of meervoudige beperking voldoet het huidige stelsel niet. Deze groep mensen past niet altijd binnen de regels maar ook niet altijd binnen uitzonderingscriteria. Hierdoor is de juiste zorg lastig te organiseren. Ze krijgen dan te maken met veel verschillende formulieren, medewerkers en herhaling van vragen wat maakt dat er onnodig veel tijd en energie gaat zitten in de bureaucratie van het zorgstelsel. Verbindingen tussen en met verschillende financieringsvormen is minimaal nodig om hier verandering in te brengen. Daarnaast is er vaak sprake van een aanvraag voor meerzorg, met alle extra tijd, financiering, moeite en frustratie die daarmee gepaard gaan.

- **Wilt u de staatssecretaris vragen een plan uit te werken voor het realiseren van een samenhangend kader voor zorg en ondersteuning en daarbij organisaties van mensen met een beperking te betrekken?**
- **Wilt u de staatssecretaris vragen een onderzoek in te stellen naar de efficiënte en effectieve inzet van meerzorg? Is de toegekende meerzorg ingezet voor de individuele client of voor groepsmeerzorg? Op welke wijze heeft de zorgverzekeraar toezicht gehouden op de inzet van meerzorg en was het toezicht voldoende?**

Namens onze achterban van cliënten en naasten vragen wij u om bovenstaande vragen en onze in het manifest genoemde punten in te brengen in het debat om de zorg en ondersteuning voor mensen met een verstandelijke of meervoudige beperking te verbeteren. Wij wensen u veel succes bij de verdere voorbereiding.

Met vriendelijke groet,

Met verwijzing naar de ook door ons getekende brief van Ieder(in),

Namens EMB Nederland, 2CU en KansPlus,

Mariska Schutte
Directeur KansPlus